

੧੧

ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਚੁੱਕਣਾ

0333CH11

“ਜੂਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਗਲਾਸਾਂ ਪੀਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਿਸ ਲਓ।”

ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਚਿੰਟੂ ਪੋਸਟਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭੂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ੬ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ੬ ਗਲਾਸ ਨਹੀਂ ਪੀ ਸਕਦਾ।

ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ੬ ਵੱਡੇ ਗਲਾਸ ਜੂਸ ਦੇ ਪੀਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਿੰਟੂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਗਲਾਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਗਲਾਸ ਪੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਕਿਸ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਧੇਰੇ ਹਨ?

ਨੀਤਾ ਅਤੇ ਮੇਨੂੰ, ਰਿਤੂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਤੂ ਦੀ ਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ?

ਰਿਤੂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਕੌਣ ਪੀਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਗਲਾਸ ਵਿਚਲੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਮਾਨ ਆਕਾਰ ਦੇ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਰਿਤੂ ਦਾ ਗਲਾਸ

ਮੇਨੂੰ ਦਾ ਗਲਾਸ

ਨੀਤਾ ਦਾ ਗਲਾਸ

ਰਿਤੂ ਦੀ
ਗਲਾਸ

ਮੇਨੂੰ ਦਾ
ਗਲਾਸ

ਨੀਤਾ ਦੀ
ਗਲਾਸ

ਆਓ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ

1. ਕਿਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ?
2. ਕਿਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੁੱਧ ਪੀਤਾ?

੩. ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ 'ਵੱਧ' ਜਾਂ 'ਘੱਟ' ਨਾਲ ਭਰੋ।

- ੳ. ਨੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫੜੇ ਹੋਏ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ..... ਮੇਨੂੰ ਦੇ ਗਲਾਸ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਧ ਹੈ।
ਅ. ਮੇਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਫੜੇ ਹੋਏ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨੀਤਾ ਦੇ ਗਲਾਸ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਧ ਹੈ।
ੲ. ਰਿਤੂ ਦੁਆਰਾ ਫੜੇ ਹੋਏ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ..... ਨੀਤਾ ਦੇ ਗਲਾਸ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਧ ਹੈ।

੪. ਸਹੀ ਨਾਮ ਤੇ ਟਿਕ ☒ ਲਗਾਉ।

- ੳ. ਨੀਤਾ/ਮੇਨੂੰ/ਰਿਤੂ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਧ ਹੈ।
ਅ. ਨੀਤਾ/ਮੇਨੂੰ/ਰਿਤੂ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੁੱਧ ਹੈ।

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਰਾਂ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਲਓ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕਟੋਰਾ , ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੋਤਲ) ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ: ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਛੋਟੇ ਕਟੋਰੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਬੋਤਲ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਗਲਾਸ ਭਰਨਗੇ? ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਜਾਂਚਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਂਡੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾਓ ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਹੀ ਹੈ।

ਭਾਂਡਾ	ਛੋਟੇ ਕਟੋਰਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਮੇਰਾ ਅਨੁਮਾਨ	ਕਿੰਨੇ ਕਟੋਰੇ
ਗਲਾਸ		
ਬੋਤਲ		

੧. ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ 'ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ' ਜਾਂ 'ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ' ਅਨੁਸਾਰ ਭਰੋ।

- ੳ. ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
ਅ. ਬੋਤਲ ਪਾਣੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

੨. ਉਹਨਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਬੋਤਲ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਜਮਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਂਡੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

੧. ਕਟੋਰੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੜਛੀਆਂ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ?
੨. ਜੱਗ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਗਲਾਸ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ?
੩. ਅੱਧੇ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਵਰਤੋਗੇ?
੪. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕਰੋਗੇ? ਕਿਉਂ?
੫. ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਦੇ ੩ ਜੁੱਗਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਗਲਾਸ ਭਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?
੬. ੪ ਗਲਾਸ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੜਛੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
੭. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੜਛੀ, ਕਟੋਰਾ ਜਾਂ ਗਲਾਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇੱਕ ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦਿਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਕਿ ਘੱਟ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡੇ ਛੋਟੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਈ ਭਾਂਡੇ ਕਿਵੇਂ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦਿਓ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ੧ ਲੀਟਰ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਪਣ ਵਾਲਾ ਕੱਪ ਹੈ।

ਇੱਕ ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ

ਨੀਤਾ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੁੱਧ ਪਾਉਂਦੇ ਵੇਖਦੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੇਧੀ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ, ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।

ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਬੋਤਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ੧ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਹੈ।

ਆਉ ਇਸ ੧ ਲੀਟਰ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜੱਗ, ਗਲਾਸ, ਕਟੋਰਾ ਅਤੇ ਪਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨੀਤਾ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੱਗ ਬਿਲਕੁਲ ੧ ਲੀਟਰ ਦਾ ਹੈ।

ਆਉ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ

੧. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਟਿਕ ✓ ਕਰੋ।

ੳ) ਗਲਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ੧ ਲੀਟਰ ਤੋਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ/ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ।

ਅ) ਕਟੋਰਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ੧ ਲੀਟਰ ਤੋਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ/ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ।

ੲ) ਜੱਗ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ੧ ਲੀਟਰ ਤੋਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ/ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ੧ ਲੀਟਰ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ। ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਕੁਝ ਭਾਂਡੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਰੇਕ ਕੋਲ ੧ ਲੀਟਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਲੀਟਰ ਹੋਵੇਗਾ।

2. ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਂਡੇ ਲੱਭੇ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ 1 ਲੀਟਰ ਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ 1 ਲੀਟਰ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
3. ਉਹਨਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜੋ 1 ਲੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹਨ।

ਆਓ ਸੋਚੀਏ

ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਟਿਕ ✓ ਕਰੋ।

ੳ) ਇੱਕ ਮਗ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇੱਕ ਲੀਟਰ/ਅੱਧਾ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ।

ਅ) ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ ਲੀਟਰ/ਅੱਧਾ ਲੀਟਰ/ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ।

ਆਓ ਪੜਚੋਲ ਕਰੀਏ

ਪਹਿਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ 1 ਲੀਟਰ ਦੀ ਬੋਤਲ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

- ੳ) ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚਲੀ ਬਾਲਟੀ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ: 1 ਲੀਟਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ/ਘੱਟ/ਬਰਾਬਰ।
- ਅ) ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚਲਾ ਇੱਕ ਮਗ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ: ਅੱਧਾ ਲੀਟਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ/ਵੱਧ/ਬਰਾਬਰ।
- ੲ) ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਲੀਟਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ/ਵੱਧ/ਬਰਾਬਰ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪ ਜਾਂ ਭਾਂਡੇ ਖਰੀਦੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 1 ਲੀਟਰ, 1/2 ਲੀਟਰ ਅਤੇ 1/4 ਲੀਟਰ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰੋ ਨਾਲ ਹੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ ਕਿ 4 ਚੌਥਾਈ ਲੀਟਰ ਗਲਾਸ ਬਰਾਬਰ ਹਨ 1 ਲੀਟਰ ਤੱਕ, ਅਤੇ 2 ਅੱਧਾ ਲੀਟਰ ਮਗ 1 ਲੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ?

1 ਲੀਟਰ ਸਿੰਗਲ ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਲਗਭਗ 4 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ! ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗਲਾਸ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬੋਤਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਹੈ
ਮੇਰੇ ਲਈ ਭਾਰੀ

ਭਾਰੀ ਜਾਂ ਹਲਕਾ?

ਚਿੰਟੂ ਨੇ 30 ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ 3 ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੈਨਸਿਲ ਬਾਕਸ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਗਿਣਦਾ ਹਾਂ...
1, 2, 3... 30 ਸਕਿੰਟ

ਜੇੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਕਿ ਚਿੰਟੂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਨੀਵਾਂ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੇੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। ਕਿਹੜਾ ਭਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਹਲਕਾ ਹੈ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਹਲਕਾ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਭਾਰੀ ਹੈ?

ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ	ਮੇਰਾ ਨਿਰੀਖਣ	ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ
ਰੋਟੀ ਵਾਲਾ ਡੱਬਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ	 ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਭਾਰੀ ਹੈ	 ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਭਾਰੀ ਹੈ
ਤੁਹਾਡਾ ਸਕੂਲ ਬਸਤਾ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਵਾਲਾ ਡੱਬਾ		
ਸੇਬ ਅਤੇ ਤਰਬੂਜ		
ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਅਤੇ ਹਵਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਇੱਕ ਗੁਬਾਰਾ		

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਕਾਰਨ ਹੇਠਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਪੈਨ-ਬੈਲੇਂਸ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁਝ ਤਜਰਬਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

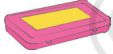
ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

੧. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਲਿਖੋ:

	ਵਸਤੂ	ਕਿੰਨੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਂ ਮੋਟਣ ਵਾਲੀ ਰਬੜ (ਇਰੇਜ਼ਰ) ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?
ੳ.	 ਪੈਨਸਿਲ	
ਅ.	 ਪਿੰਗ ਪੌਂਗ ਗੇਂਦ	
ੲ.		
ਸ.		
ਹ.		

੨. ਆਓ ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਭਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਰ ਕਰੀਏ। ਰੇਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮਾਚਿਸ ਬਾਕਸ ਭਰੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਲਈ ਕਰੋ। ਮਾਚਿਸ ਬਾਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।

ਵਸਤੂ	ਵਸਤੂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਚਿਸ ਬਾਕਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਅਨੁਮਾਨ	ਵਸਤੂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਚਿਸ ਬਾਕਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ 		
ਇੱਕ ਚਮਚ 		
੪ ਪੱਥਰ 		

ਮਾਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

.....

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਖਿਡੌਣਾ ਪੈਨ-ਬੈਲੇਂਸ ਖਰੀਦੋ। ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਭਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਕੇ ਜਾਂ ਅਣਵਰਤੇ ਇਰੇਜ਼ਰ।

ਆਓ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ

ਭਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰ

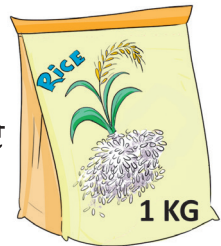
ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਗ ਲੱਭੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਭਾਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੈਗ ਲੱਭੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਹਲਕਾ ਹੋਵੇ। ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਰੋ।

1. ਤੁਹਾਡਾ ਬੈਗ ਭਾਰੀ ਜਾਂ ਹਲਕਾ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਗਿਣੋ ਕਿ ਕੀ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ।
3. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਭਾਰ ਦੇ ਦੋ ਬੈਗ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਰੋ।

੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕਿੰਨਾ ਹੈ?

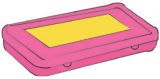
ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੱਭੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਸਤੂ ਦੇ ਲੇਬਲ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ।

੪. ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ ਜੋ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹਨ।

ਆਓ ਅਸੀਂ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਮਕ ਦਾ ਪੈਕੇਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲੱਬਧ ਪੈਕੇਟ ਆਪਣੇ ਮਾਪਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਏ।

੫. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਹਲਕੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ? ਉਚਿਤ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

ਵਸਤੂਆਂ							
੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

੬. ਸੰਤੁਲਿਨ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਟਿਕ ✓ ਕਰੋ।

ੳ) ਹਰੇਕ ਦਾਲ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਦਾ ਭਾਰ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ/ ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।

ਅ) ਹਰੇਕ ਚਾਹ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਦਾ ਭਾਰ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ/ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ/ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਓ ਪੜਚੋਲ ਕਰੀਏ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਜੋ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅੱਧਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਡੇਢ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹਨ। ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਮਕ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਨੋਟ: ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨ-ਬੈਲੇਂਸ ਅਤੇ ੧ ਕਿਲੋ ਨਮਕ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ੧ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ, $\frac{1}{2}$ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ $\frac{1}{4}$ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਖੋਜ/ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਗੋਦਾਂ

੧. ਮੇਂਟੂ ਆਪਣੇ ਦੇਸਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹੇਲੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ:
੩ ਗੋਦਾਂ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ੨ ਗੋਦਾਂ ਭਾਰ ਵਿੱਚ
ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਪੈਨ-ਬੈਲੇਂਸ ਹੈ ਅਤੇ
ਕੋਈ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੩ ਗੋਦਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨ-ਬੈਲੇਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਕਰਦਿਆਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਭਾਰੀ ਗੋਦ
ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

- ੳ) ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਭਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ?
ਅ) ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੱਸੋ ਕਿ ਭਾਰੀ ਗੋਦ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
੨. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਰ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਇੱਕੋ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੋਦਾਂ ਹਨ: ਲਾਲ, ਸੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹਰਾ।
ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਪੈਨ ਬੈਲੇਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਭਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਲਾਲ ਗੋਦ

ਸੰਤਰੀ ਗੋਦ

ਹਰੀਨ ਬਾਲ

ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਓਗੇ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਹੈ?